

# OKRUGEO tvorevine (karbonatne konkrecije) s ranobrončanodobnog arheološkog lokaliteta "Orovački vinogradi" kod Bjelovara

---

Barudžija, Uroš

Source / Izvornik: **Zbornik sažetaka : povodom 2. skupa OkruGeo 19. - 20. 4. 2012. u Zagrebu, 2012, 6 - 8**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:169:561050>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-08**



Repository / Repozitorij:

[Faculty of Mining, Geology and Petroleum Engineering Repository, University of Zagreb](#)





2. skup OkruGeo, 19.-20.04.2012.

## **OKRUGEO tvorevine (karbonatne konkrecije) s ranobrončanodobnog arheološkog lokaliteta „Orovački vinogradi“ kod Bjelovara**

**Uroš Barudžija**

**Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu**

Rezultati multidisciplinarnih istraživanja na arheološkom lokalitetu „Orovački vinogradi“ kod Bjelovara (2100. – 1900. pr. Kr.) omogućili su nove spoznaje o svakodnevnom životu ljudi početkom Brončanoga doba na području sjeverne Hrvatske (JAKOVLJEVIĆ, 2005, 2007). Tijekom arheoloških istraživanja na lokalitetu uočeno je, unutar dominantno pjeskovitih naslaga, nekoliko “bijelih horizonata”, nepoznatoga sastava i podrijetla. Geološkim istraživanjima utvrđeno je da se ti horizonti sastoje od međusobno povezanih OKRUGlastih GEOloških tvorevina - karbonatnih konkrecija - koje su unutar slijeda naslaga nastale prirodnim procesima sedimentacije i dijageneze. Nakon analize rezultata istraživanja, predložen je i geološki model postanka “bijelih horizonata” (BARUDŽIJA et al., 2010). Multidisciplinarni



2. skup OkruGeo, 19.-20.04.2012.

pristup istraživanjima te rezultati istih olakšali su interpretaciju i planiranje budućih arheoloških istraživanja na lokalitetu.

U Prirodi mnoge tvorevine vrlo često svojim oblikom, sastavom i teksturom mogu sličiti djelu ljudskih ruku i uma. No, često se ispostavi da to i nije baš tako, kako se na prvi pogled čini (vidjeti primjere u SEILACHER, 2001). Stoga se možemo zapitati: „Kako gradi Priroda, a kako Čovjek?“. Multidisciplinarni radovi prezentirani na skupu OKRUGEO mogli bi ponuditi odgovore na ovo i slična pitanja.

BARUDŽIJA, U., JAKOVLJEVIĆ, G., ALJINOVIĆ D., BRČIĆ, V. i TADEJ, N. (2010): Characteristics, origin and geoarchaeological significance of carbonate concretions from the early Bronze Age locality „Orovački vinogradi“, (Bjelovar, Croatia), *Geologia Croatica* 63-3, 323–332.

JAKOVLJEVIĆ, G. (2005): Antropomorfna figura iz naselja vinkovačke kulture u Orovačkim vinogradima kraj Bjelovara, *Histria Antiqua*, vol. 13., Pula, p. 49-55.

JAKOVLJEVIĆ, G. (2007): Orovački vinogradi, *Hrv. Arheol. God.* 3/2006, Zagreb, p. 109-110.



2. skup OkruGeo, 19.-20.04.2012.

SEILACHER, A. (2001): Concretion morphologies reflecting diagenetic and epigenetic pathways; Sed. Geol. 143, 41-57.

## **Keltska grafitirana keramika u Hrvatskoj**

**Ivan Drnić<sup>1</sup> & Marta Mileusnić<sup>2</sup>**

<sup>1</sup>Arheološki muzej u Zagrebu, <sup>2</sup>Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Grafit se koristio u proizvodnji keramičkih posuda već od mlađeg kamenog doba, zatim kroz brončano i starije željezno doba, da bi u razdoblju mlađeg željeznog doba u okvirima latenske kulture, čiji su nosioci bili Kelti, produkcija posuđa od grafitirane gline dosegla svoj vrhunac.

Glavna ležišta grafita eksploatirana u pretpovijesti nalaze se na prostoru južne Češke i zapadne Moravske, Donje Austrije, jugozapadne Poljske te istočne Bavorske. Kao sirovina, grafit je predstavljao važnu komponentu u ekonomiji mlađeg željeznog doba. U lončarstvu je korišten kao primjesa glini kako bi se poboljšala tehnička svojstva keramičkih posuda, primjerice povećala čvrstoća, smanjila vodopropusnost, povećala otpornost na toplinu te toplinska vodljivost. Nalazi grafita u arheološkom kontekstu na područjima bez grafitnih